Baluwa ya Ichanduso ya Paulo kwa wanhu wa ako Kolinto

Ulongozi

1 Wakolinto chandikigwa na mtumigwa Paulo behi na mwaka wa 55 toka kuvumbuka kwa Kilisito (Sula ya 1:1). Ino ayo baluwa ya ichanduso mna zibaluwa mbili ziyandike Paulo kwa wanhu wamtogole Yesu mna ikibumbila ako Kolinto. Yogesigwa kandika baluwa ino mna ikipindi kiyakalile ako Efeso yang'hali hanagesa kutembelela Kolinto mmwanza wake wa kuchola na kubwela Makedonia (Sula ya 16:5-9).

Baluwa ino yokwidika usenga ugaligwe kwa Paulo na wanhu wayagwe walawile mna ikibumbila cha wanhu wamtogole Yesu mbuli ya nzambi mna ikibumbila acho, mbuli za kuigola na ugoni. Buga da Kolinto dijuwika ng'hani mbuli ya ugoni, avo hatukanganya wanhu wa kibumbila cha wanhu wamtogole Yesu wakala mzimbuli zizo.

Mbuli zili mkitabu

Paulo kowalamusa wanhu wa ako Kolinto na komgwaa Mulungu nhogolwa mbuli yao (Sula ya 1:1-9).

Abaho kolonga usenga uyabokele mbuli ya kuigola kwa kibumbila cha wanhu wamtogole Yesu ako Kolinto (Sula ya 1:10-4:21).

Abaho kowalongela mbuli za ugoni na mbuli za wao kuigala mvitala (Sula ya 5-6).

Abaho kolava malagizo mbuli ya kusola na kusoligwa, kuvitambikila vinyago na kutambikila kunze kunze, nhunza za kiloho na kuzilibuligwa (Sula ya 7-15).

Kukimambukizo kolonga gaja gakusang'hana na gaja goyolonda kusang'hana (Sula ya 16).

1 Niye Paulo, nikemigwa niwe mtumigwa wa
Yesu Kilisito, kamba viyalondile Mulungu, na
vivija ndugu yetu Sositenesi,
2 towandikila mweye wanhu wa Mulungu muli
kudibuga da Kolinto. Mweye mose mukemigwe
muwe wanhu wang'alile wa Mulungu, mweye
mwa wanhu wa Mulungu kwa kuilumba na Yesu
Kilisito, hamoja na wanhu wose weli kila hanhu
womgwaa ukulu Mndewa wetu Yesu Kilisito, Mn-
dewa wao na vivija Mndewa wetu.
3 Mulungu Tataetu na Mndewa Yesu Kilisito
wawagwee ng'hekewa na tindiwalo.

Vinhu vinogile kubitila Kilisito

4 Siku zose niye nomgwaa nhogolwa Mulungu
wangu, kwavija kawagwaa mweye ng'hekewa,
kubitila Yesu Kilisito.
5 Kwavija mweye muilumba na Kilisito, mug-
weleligwa vinhu vose vinogile, mugweleligwa
nzewele zose na kujuwa mbuli zose zimulonga.
6 Usenga mbuli ya Kilisito, Mulungu kautenda
wike mizizi mmizoyo yenu,
7 avo hamuswelile nhunza yoyose ilawa kwa
Loho Yang'alile, kipindi vimumbeta kwa kusu-
lukila Mndewa wetu Yesu Kilisito vonda yagubu-
ligwe.

8 Nayo kowagangamiza mbaka kuuhelelo, mu-
ladi sekemoneke mubananga mna Isiku ya Mn-
dewa wetu Yesu Kilisito.
9 Mulungu yawakemile mweye muilumbe na
Mwanage, Yesu Kilisito Mndewa wetu, kotenda
gaja gayalongile.

Wanhu wamtogole Kilisito woigola

10 Ndugu zangu, nowapula kwa twaga da
Mndewa wetu Yesu Kilisito, muitogolele mbuli
yoyose yumulonga, muladi sekemuigole mweye
kwa mweye. Muilumbe goya na mugese dimoja
na mulonde kinhu kimoja.
11 Ndugu zangu, wanhu wayagwe wa lukolo
lwa Kiloe wanongela fulu ipile kuwa mogomba
mweye kwa mweye.
12 Niye nolonga vino, kwavija kila munhu ko-
longa jake. Ino kolonga, “Nomkweleleza Paulo,”
iyagwe kolonga, “Nomkweleleza Apolo,” iyagwe
kolonga, “Nomkweleleza Kefa,” na iyagwe ko-
longa, “Nomkweleleza Kilisito.”
13 Vino, Kilisito kaigola? Vino, Paulo ayo
yawambigwe mumsalaba mbuli ya mweye?
Hebu mubatizigwa muwe wanahina wa Paulo?
14 Nomgwaa nhogolwa Mulungu kwavija sim-
batize munhu yoyose kumwenu, ila niwabatiza
Kilisipo na Gayo.
15 Avo kuduhu munhu yodaha kulonga kaba-
tizigwa kuwa mwanahina wangu.
16 Ona vija, vivija niwabatiza wanhu wa lubuga
lwa Sitefana, lakini sikumbuka kamba nimbatiza
munhu yoyose iyagwe.

17 Kilisito hanitumile niye kubatiza, lakini kan-
ituma niwapetele wanhu Mbuli Inogile, na siyo
kwa kutamanila nzewele za wanhu, muladi kui-
tenda ifa ya Kilisito mumsalaba sekeyage bule.

Kilisito ayo nguvu na nzewele ya Mulungu

18 Kwavija usenga mbuli ya ifa ya Kilisito mum-
salaba yokoneka mbuli ya kibozi kwa wanhu
wopotela, lakini kumwetu tweye tukomboligwa,
usenga awo ni nguvu ya Mulungu.
19 Kwavija Maandiko Gang'alile golonga,

“Nozibananga nzewele za wanhu weli na nzewele,
na ubala wa wanhu nowasa kutali.”

20 Avo, kakwahi yeli na nzewele? Hebu mfundiza
Malagizo ga Musa? Hebu wakulu wa kuibamilila
wa kipindi kino? Mulungu kaitenda nzewele ya
wanhu wa mwiisi ino ubozi!
21 Kamba viili nzewele ya Mulungu, wanhu
wa mwiisi hawadaha kumjuwa heyo kubitila
nzewele zao wenyego. Lakini Mulungu
kanogelwa kuwakombola waja womtogola
kubitila usenga awo utuwapetela na ukoneka
kwa wanhu weli na nzewele kamba ubozi.
22 Wayahudi wolonda kulola kilaguso, Wagiliki
wozahila nzewele.
23 Lakini tweye tompeta Kilisito yawambigwe
mumsalaba. Usenga uno wowagevuza Wayahudi
na kwa wanhu haweli Wayahudi wokoneka
ubozi.
24 Lakini kwa waja wakemigwe na Mulungu,
Wayahudi hamoja na haweli Wayahudi, Kilisito
ayo nguvu ya Mulungu na nzewele za Mulungu.

25 Kwavija kija kikoneka ubozi wa Mulungu,
kina nzewele kubanza nzewele za wanhu, na kija
kikoneka kunyolila kwa Mulungu, kina nguvu
kubanza nguvu za wanhu.

26 Ndugu zangu, kumbukeni vimukalile baho
umwaka Mulungu viyawakemile, wanhu bwando
kumwenu wakala waduhu hata nzewele za
wanhu wa mwiisi ino, wanhu bwando wakala
waduhu nguvu hebu weli na ukulu.
27 Lakini Mulungu katenda giladi, kasagula
vinhu vija vikoneka na wanhu wa mwiisi va ki-
bozi muladi kuwatenda wanhu weli na nzewele
wagwe kinyala, na kasagula vinhu vija vikoneka
na wanhu wa mwiisi vonyolila muladi kuwa-
tenda wanhu weli na nguvu wagwe kinyala.
28 Mulungu kasagula vinhu vija vikoneka na
wanhu wa mwiisi si vinhu goya na wovibeza
na hawavigesa bule muladi yavinange vija vige-
sigwa na wanhu wa mwiisi kuwa vinoga ng'hani.
29 Avo kuduhu munhu yodaha kuigodela kinhu
chochose mgameso ga Mulungu.
30 Lakini Mulungu kawatenda muilumbe na
Yesu Kilisito, kamtenda Kilisito yawe nzewele
yetu. Kubitila heyo totendigwa tunoga mgameso
ga Mulungu, na twa wanhu wa Mulungu na
tokomboligwa.
31 Avo Maandiko Gang'alile golonga, “Munhu
yoyose yolonda kuigoda, yaigodele kija
kiyasang'hane Mndewa.”

2

Usenga wa Kilisito yawambigwe mumsalaba

1 Ndugu zangu, niye vinizile kumwenu sizile
kuwapetela usenga wa Mulungu, ufisigwe kwa
ulonzi mdala hebu kwa ubala wa wanhu.
2 Kwavija vinikalile na mweye, silondile kugesa
kinhu chochose lakini Yesu Kilisito na ifa yake
mumsalaba.
3 Avo vinizile kumwenu, ng'hala bule nguvu na
nikala nodumba na kugwaya.
4 Mafundizo gangu na usenga wangu havilav-
igwe kwa mbuli zamulile kulawa kuna zinzewele
za munhu, lakini kwa nguvu ya Loho wa Mu-
lungu.
5 Nitenda vivo, muladi kutamanila kumwenu
sekekukale mna zinzewele za wanhu ila mna in-
guvu ya Mulungu.

Nzewele ya Mulungu

6 Avo, nowapetela usenga uli na nzewele kwa
wanhu waja tamanilo jao dikangale. Lakini siyo
nzewele za mwiisi ino hebu nguvu ya wakulu wa
mwiisi ino, awo wonda wabanangigwe.
7 Nowapetela nzewele ifisigwe ya Mulungu,
yaisagule mbuli ya ukulu wetu isi ing'hali hain-
aumbigwa.
8 Kuduhu mndewa wa kipindi kino yaijuwile
nzewele ino. Maza waijuwile, sambi
wamuwambe mumsalaba Mndewa wa ukulu.
9 Lakini Maandiko golonga,

"Mbuli zija hazinakoneka na munhu hebu kuhulikigwa,
mbuli hazinagesigwa mmizoyo ya wanhu,
mbuli azo Mulungu kawekila wanhu womnogela."

10 Lakini Mulungu katugubulila mbuli azo ku-
bitila Loho wake. Kwavija Loho Yang'alile koza-
hila kila kinhu, hata mbuli za Mulungu ziifisile
ng'hani.
11 Kuduhu munhu yojuwa viyogesa munhu
iyagwe, ila loho yake munhu ayo. Vivo ili kuduhu
yajuwile mbuli za Mulungu ila Loho wa Mulungu
yaiyeka.
12 Hatubokele bule loho wa wanhu wa isi ino,
lakini tubokela Loho yatumigwe na Mulungu, mu-
ladi tudahe kugajuwa gaja gose tugweleligwe na
Mulungu.
13 Avo hatulonga mbuli zifundizigwe
na nzewele za wanhu, lakini kwa mbuli
zifundizigwe na Loho Yang'alile, vituwafambulila
mbuli za loho waja weli na Loho Yang'alile.
14 Munhu yoyose yeliduhu Loho Yang'alile
hadaha kubokela vinhu kulawa kwa Loho wa
Mulungu. Wanhu wano hawazijuwa mbuli azo,
kumwao zokoneka ubozi, kwavija mbuli azo
zodahika kufambuligwa kwa kutazigwa na Loho
Yang'alile yaiyeka.
15 Munhu yoyose yeli na Loho wa Mulungu,
kodaha kujuwa kila kinhu kinogile, lakini kuduhu
yodaha kumtagusa.
16 Maandiko golonga,

"Nani yajuwile viyogesa Mndewa?
Nani yodaha kumgwaa magesa?"
Lakini tweye togesa viyogesa Kilisito.

3

Wasang'hanaji wa Mulungu

1 Ndugu zangu, kulonga ukweli, sidahile ku-
longa na mweye kamba vinilonga na wanhu weli
na Loho wa Mulungu. Nilonda kulonga na mw-
eye kamba wanhu wa mwiisi ino, kamba wana
ving'hele waja tamanilo jao kwa Kilisito hadi-
nakangala.
2 Nilondeka kuwagwaa maziwa mung'we,
lakini si lujo mdala, kwavija hamudahile kukija.
Hata sambi hamudaha bule kukija,
3 kwavija mweye mung'hali mokala kamba vi-
wokala wanhu wa mwiisi ino. Avo moiyonela
migongo na kugomba wenyego, vino, ino haila-
gusa kuwa mweye mung'hali wanhu wa mwiisi
ino na mokala kamba viwokala wanhu wa isi ino?
4 Imoja wenu kolonga, “Niye nomkweleleza
Paulo,” na iyagwe kolonga, “Niye nomkweleleza
Apolo,” Vino, hamutenda kamba wanhu wa mwi-
isi viwotenda?
5 Vino, Apolo ayo nani? Na Paulo ayo nani?
Tweye twa wasang'hanaji wa Mulungu, tuwa-
tenda mweye mutogole. Kila imoja wetu kotenda
sang'hano iyagweleligwe na Mndewa.
6 Niye nihanda mbeyu, Apolo kagelela mazi,
lakini Mulungu heyo yaitendile ikule.
7 Kwavija yahandile na ija yaigelele mazi
waduhu chochose, lakini Mulungu heyo
yaitendile ikule.
8 Munhu yahandile na munhu yaigelele mazi
wose wa kinhu kimoja, Mulungu komgweka kila
imoja kwa sang'hano yake yaitendile.
9 Kwavija wose tosang'hana hamoja na Mu-
lungu, mweye muwa kamba mgunda wa Mu-
lungu.

Vivija mwa ng'anda ya Mulungu.
10 Kwa ng'hekewa iyangwelele Mulungu,
nhenda sang'hano ya mzengaji yanogile, nika
chandusilo chake na munhu iyagwe kozenga
uchanha yake. Lakini kila munhu yozenga
kolondeka yatiganye viyozenga.
11 Kuduhu munhu iyagwe iyodaha kwika chan-
dusilo, kwavija Mulungu kamwika Yesu Kilisito
yaiyeka yawe chandusilo.
12 Uchanha mwa chandusilo acho wanhu
wozenga kwa zahabu hebu shaba hebu mabwe
ganogile ng'hani, na wayagwe wozenga kwa
mibiki, majani hebu usoti.
13 Ukunoga kwa sang'hano ya munhu hokoneka
mna isiku ija Kilisito vondayaifisule. Kwavija
mna isiku ayo moto wogubula sang'hano ya kila
munhu, moto wozigeza sang'hano zao kulagusa
kamba zinoga.
14 Kamba kija kizengigwe uchanha mwa ichan-
dusilo chokala bila kulukula moto, mzengaji
kobokela nhunza.
15 Lakini kamba sang'hano ya munhu yolukula,
mzengaji koyagiza, lakini heyo mwenyego
kokomboligwa, kamba munhu yahonyeke
kulawa kuna umoto.
16 Mweye mujuwa kuwa mwa ng'anda ya
Mulungu na Loho wa Mulungu kokala mgati
mmwenu!
17 Avo, munhu yoyose yoibananga ng'anda ya
Mulungu, Mulungu nayo kombananga munhu
ayo. Kwavija ng'anda ya Mulungu ing'ala, na
mweye wenyego mwa ng'anda ya Mulungu.
18 Sekemwiivizile! Munhu yoyose kumwenu

yogesa kana nzewele za mwiisi ino, muleke yawe
mbozi, muladi yawe na nzewele.
19 Kwavija nzewele za wanhu wa mwiisi ino ni
ubozi mgameso ga Mulungu. Kamba Maandiko
Gang'alile vigolonga, “Mulungu kowanamata weli
na nzewele muubala wao,”
20 na vivija Maandiko golonga, “Mndewa ko-
juwa viwogesa wanhu weli na nzewele siyo cho-
chose.”
21 Avo, sekemuigodele wanhu, kwavija vinhu
vose venu.
22 Paulo na Apolo na Kefa na isi ino na ugima na
ifa na mbuli za sambi na za kumwande, gose gano
genu.
23 Na mweye mwa wanhu wa Kilisito, nayo
Kilisito wa Mulungu.

4

Watumigwa wa Kilisito

1 Mtugese tweye kamba wasang'hanaji wa
Kilisito, tugweleligwe udahi wa kuwafambulila
wanhu mbuli zifisigwe za Mulungu.
2 Kinhu kilondeka kwa wanhu wose
wagweleligwe sang'hano ni kutenda kamba
viyolonda mkulu wao.
3 Niye sitonga bule nahatagusigwa na mw-
eye, hebu munhu yoyose mwiisi, na wala sidaha
kuitagusa mwenyego.
4 Muumoyo wangu kuduhu kinhu kinitagusa
niye, lakini mbuli ino hailagusa kuwa sibanange.
Mndewa ayo wa kunitagusa niye.

5 Avo sekemumtaguse munhu yoyose king'hali
kipindi hakinavika. Lekeni mbaka Mndewa von-
dayeze, nayo kokwiza kugamwemwesela gaja
gafisigwe mdiziza na kugafisula gaja gose geli
mmizoyo ya wanhu. Aho kila munhu kobokela
nhogolwa yake kulawa kwa Mulungu.
6 Ndugu zangu, mbuli ya mweye, niye nim-
tenda Apolo na niye tuwe kinhu cha mweye kui-
funza, avo mudahe kujuwa fambulo da ulonzi
uno, “Mukweleleze vija vandikigwe.” Muladi
muleke kuigodela imoja na kumwehula iyagwe.
7 Sekeugese gweye kunoga kubanza wayagwe?
Vino siyo Mulungu yakugwelele kila kinhu ki-
ulinacho? Avo lelo koigodela choni, kamba vija
vinhu viulinavo hugweleligwe bule?
8 Vino, mupata vose vimulonda? Mweye mwa
matajili tiyali? Mweye mwa wandewa bila tweye?
Ona, kamba mweye kweli mwahakuwile wan-
dewa, avo na tweye twahadahile kuwa wandewa
hamoja na mweye.
9 Kwavija vinikona niye, Mulungu katutenda
tweye watumigwa tuwe wanhu wa kimambukizo,
kamba wanhu watagusigwe kukomigwa
mgameso ga wanhu, tuwe kilozo mwiisi yose
haulongozi ha wasenga wa kuulanga na wanhu.
10 Tweye twawabozi mbuli ya Kilisito,
lakini mweye mwawabala kwa kuilumba
na Kilisito! Tweye tunyolila, lakini mweye
mugangamala! Mweye motegelezigwa lakini
tweye tokwehuligwa!
11 Mbaka sambi tweye tuna nzala na ng'hilu,
tovala vikumbi, totowigwa, twaduhu hanhu ha
kuwasa,

12 vivija todununzika na kusang'hana kwa makono getu wenyego. Twahaduiligwa, towapulila kwa Mulungu vinhu vinogile, na twahadununzigwa tofunga umoyo,
13 twahaligigwa, tokwidika vinogile. Tokoneka kamba wanhu wafitile mwiisi, mbaka sambi tw-eye twa dikwe da mwiisi!

14 Sandika mbuli zino niwagele kinyala, lakini kuwazuma mweye kamba wanangu niwanogela.
15 Avo hata kamba mwahawa na walangulizi elufu kumi muugima wenu kwa Kilisito, mweye mduhu tata wengi, kwavija kwa kuilumba na Yesu Kilisito, niye na tataenu kwa kuwagalila Mbuli Inogile.

16 Avo, nowapula, loleni vinhendile munikweleleze.
17 Lekaavo nimtuma Timoseo kumwenu, mwanangu nimnogela yosang'hana kwa kumtamanila Mndewa. Nayo kowakumbusa nzila inikweleleza niye kwa kuilumba na Yesu Kilisito, nzila ija inifundiza kila hanhu mna ivibumbila va wanhu wamtogole Yesu.

18 Wanhu wayagwe vimwili wasonga kuigoda, kwavija wogesa niye siza kumwenu kabili.
19 Lakini Mndewa yahalonda, nolopola kwiza kumwenu, aho nolola mwenyego kija kiwolonga awo woigoda na nguvu iwelinayo.
20 Kwavija Undewa wa Mulungu hauli muu-lonzi lakini kuna inguvu.
21 Mweye munogelwa na choni? Nize kumwenu na mbalati, hebu kwa unogelwa na uhole?

5

Ugoni mna ivibumbila va wanhu wamtogole Yesu

1 Avo lelo, kuna mbuli zilongigwa kamba
kumwenu mweye kuna wanhu wotenda ugoni,
na vivija uchafu hauna koneka hata kwa
wamhazi. Nilongeligwa munhu kowasa na
mamake wa kuvikila!
2 Modahaze kuigoda? Maza mulondeka mun-
yunyuwale, na munhu yatendile kilozo acho
kolondeka yawingigwe kumwenu.
3 Hata kamba na kutali na mweye, lakini
muumoyo wangu na hamoja na mweye, nimta-
gusa mwaka munhu yatendile kinhu acho kamba
vija nabaho na mweye.
4 Mwahaiting'hana hamoja kwa twaga da
Mndewa Yesu na niye na hamoja na mweye
muumoyo wangu, na nguvu ya Mndewa wetu
Yesu ya hamoja na mweye,
5 mgweleleni Mwenembago munhu ayo, muladi
lukuli lwake lubanangigwe, avo loho yake idahe
kukomboligwa mna isiku ya Mndewa.
6 Kuigoda kumwenu hakunogile bule! Vino
hamujuwile kuwa, mela kidogo youtenda usage
wose ugongomoke?
7 Avo isunheni, mulave mela da umwaka da
nzambi muladi muwe bonge da sambi diliduhu
mela, kamba vimulondeka kuwa. Kwavija Yesu
Kilisito ayo mwana ng'hondolo wa Pasaka yetu,
kalavigwa nhosa.
8 Lelo tudeng'helele Pasaka yetu, siyo kwa
gate dili na mela da umwaka dili na nzambi na

ubananzi, lakini kwa gate hadigeligwe mela, gate dinogile na ukweli.

9 Nimwandikileni mna ibaluwa yangu iyagwe, mwiinege na wanhu weli wagoni.

10 Silonga mwiinege na wanhu hawamtogola Mulungu weli wagoni hebu wagila hebu wabavi hebu waja wotambikila vinyago. Kwavija mwahalonda kuinega nao wose, molondeka kulawanya mwiisi ino.

11 Fambulo da mbuli zinyandike ijo dino, mwiinege na munhu yoyose yoikema Mkilisito kuno kotenda ugoni hebu mgila hebu kovitambikila vinyago hebu muligaji hebu kokoligwa hebu mbavi. Hata kuja sekemuje nayo munhu ayo.

12 Lekaavo, silondeka kuwatagusa wanhu weli kunze ya vibumbila va wanhu wamtogole Yesu. Vino mweye hamulondeka kuwatagusa wanhu weli mna ivibumbila venu?

13 Mulungu kowatagusa wanhu weli kunze ya vibumbila va wanhu wamtogole Yesu. Mweye muwingeni munhu yehile mkibumbila chenu.

6

Kitala cha Wakilisito

1 Vino, kamba imoja wenu kana kitala na Mkilisito miyage, yokuwaze komgala mkitala cha wanhu hawamtogole Yesu, koleka kumgala kwa wanhu wa Mulungu?

2 Vino, hamujuwile bule wanhu wa Mulungu wokwiza kuwatagusa wanhu wa mwiisi? Kamba wanhu wa mwiisi wotagusigwa na mweye, vino molemelwa kutagusa mbuli ndoo ndodo?

3 Vino, mweye hamujuwile tokwiza kuwatagusa wasenga wa kuulanga? Todaha ng'hani kutagusa vinhu va ugima uno!
4 Kamba mwahagomba, vino mowakema wanhu hawategelezigwa mkibumbila chenu cha wanhu wamtogole Yesu wawe wasemi?
5 Mogela kinyala! Vino kuduhu hata munhu imoja kumwenu yeli na nzewele yodaha kuwazuma Wakilisito wagombile?
6 Lakini Mkilisito komgala Mkilisito miyage mkitala, kwa wasemi hawamtogole Yesu!

7 Kulonga ukweli, kuigala kwenu mkitala mweye kwa mweye kolagusa kuwa muhumigwa. Vinoga mweye koneligwa. Vinoga mweye kuviziligwa na kubokigwa vinhu venu.
8 Lakini mweye wao muwonela na kuwaboka ndugu zenu vinhu vao kwa uvizi!
9 Vino, hamujuwile kuwa wanhu wotenda gehile honda waupate Undewa wa Mulungu? Sekemwiivizile, wanhu wokala kwa ugima wa ugoni ubanzile hebu wovitambikila vinyago hebu wotenda ugoni hebu wambigalo wohindusa wayao,
10 hebu wabavi hebu wagila hebu wokoligwa hebu kuwaliga wayao hebu wabokaji, wao wose kuduhu yonda yaupate Undewa wa Mulungu.
11 Wanhu wayagwe kumwenu mukala vivo. Lakini sambi nzambi zenu zisegezigwa, mulavigwa kwa Mulungu, mutendigwa munoga mgameso ga Mulungu kwa twaga da Mndewa Yesu Kilisito na Loho wa Mulungu wetu.

Sang'hanileni ng'huli zenu kwa ukulu wa Mulungu

12 Munhu kodaha kulonga, “Vinhu vose
nodaha kutenda.” Lakini siyo vinhu vose
vinoga kumwangu. Notogola nodaha kutenda
kinhu chochose, lakini sitogola kinhu chochose
kinhende niwe mtumwa wake.
13 Munhu iyagwe kolonga, “Lujo kwa mbuli ya
inda, na inda kwa mbuli ya lujo.” Ona, lakini
Mulungu kovibananga vose vibili. Lukuli lwa
munhu siyo kwa mbuli ya ugoni, lakini kwa mbuli
ya kumsang'hanila Mndewa, nayo mndewa ayo
yowika goya lukuli.
14 Mulungu kamzilibula Mndewa Yesu kwa
wanhu wafile, na tweye vivija kotuzilibula kwa
nguvu zake.

15 Vino, hamujuwile kuwa ng'huli zenu ni
maungo ga lukuli lwa Kilisito? Hebu mogesa
nodaha kusola maungo ga lukuli lwa Kilisito na
kugatenda gawe maungo ga ulukuli lwa munhu
yosulukila ugoni? Aka!
16 Hebu hamujuwile bule munhu yonda
yailumbe na munhu yosulukila ugoni kokuwa
lukuli lumoja na munhu ayo? Kwavija
yandikigwa mna Gamaandiko Gang'alile, “Weli
wabili wokuwa lukuli lumoja.”
17 Lakini munhu ija yoilumba na Mndewa kahamoja nayo kiloho.

18 Avo muinege ng'hani na ugoni. Kwavija nzambi ziyagwe zitendigwa na munhu haziubananga lukuli, lakini munhu yotenda ugoni kolutendela nzambi lukuli lwake mwenyego.

19 Vino, hamujuwile bule ng'huli zenu ayo
ng'anda ya Loho Yang'alile, yeli mgati mmwenu
imugweleligwe na Mulungu? Avo lelo, mweye
siyo kinhu chenu wenyego, lakini cha Mulungu,
20 kwavija muguligwa kwa bei ng'hulu. Avo
zisang'hanileni ng'huli zenu kwa ukulu wa Mulungu.

7

Mbuli ya kusola na kusoligwa

1 Lelo, kwa mbuli zija zimnyandikile,

“Mbigalo kotenda goya yahaleka kusola mtwanzi.”

2 Lakini kwavija kuna ugoni, kila mbigalo yawe
na mwehe wake mwenyego, na kila mtwanzi
yawe na mkasano wake mwenyego.
3 Mbigalo yatende vija viyolondeka kwa mwehe
wake na vivija mtwanzi yatende vija viyolondeka
kwa mkasano wake.
4 Mwehe kaduhu udahi na lukuli lwake, lakini
mkasano wake kanao. Vivo ili kwa mkasano
kaduhu udahi na lukuli lwake, lakini mwehe
wake kanao.
5 Sekemuleke kuwasa hamoja lakini vonda
muitogolele wenyego kutenda vivo muladi
mupate kipindi kinogile cha kumpula Mulungu.
Abaho ibweleleni kabili, muladi Mwenembago
sekeyawageze kwavija hamudaha kuitawala
wenyego.
6 Siwalongela vino kwa kuwalagiza, lakini
vinigesa niye.
7 Maza vinonda niye wanhu wose wakale
kamba vinili niye, lakini kila munhu kana nhunza

yake kulawa kwa Mulungu. Imoja kana nhunza ino, na iyagwe kana nhunza ija.

8 Lelo, kwa waja hawanasola na weli wagane,
vinoga kumwenu kukala usaka kamba vinili niye.
9 Lakini mwahalemelwa kukala usaka, soleni,
kwavija vinoga kusola kubanza kusulukila watwanzi.
10 Kwa waja wasolile na kusoligwa nowagwaa lagizo, sijangu lakini da Mndewa, mwehe sekeyaileke na mkasano wake,
11 lakini kamba yahatenda vivo, yakale usaka
hebu wailumbe kabili na mkasano wake. Nayo mkasano sekeyamwase mwehe wake.

12 Kwa wanhu wayagwe nolonga niye, lakini siyo Mndewa, kamba mbigalo Mkilisito kana mwehe yolema kumtogola Yesu na imwehe kotogola kukala nayo, sekeyamwase.
13 Na kamba mtwanzi Mkilisito kasoligwa na
mbigalo hamtogola Yesu na kotogola kukala nayo, sekeyamuleme.
14 Kwavija mkasano hamtogola Yesu
kotogoligwa na Mulungu kwa kuilumba na mwehe wake, na mwehe hamtogola Yesu kotogoligwa na Mulungu kwa kuilumba na mkasano wake. Maza haili vivo, wana wao sambi watogoligwe na Mulungu, lakini Mulungu kawatogola.
15 Lakini kamba ija hamtogola Yesu kolonda ku-
muleka miyage yeli Mkilisito na yamuleke. Kwa kilamuso acho, ayo imkilisito, mbigalo hebu mtwanzi, hagomigwa kutenda vivo. Kwavija Mulungu kawakema mukale moyo uholile.

16 Gweye mwehe Mkilisito, kojuwa vilihi kuwa hudaha kumkombola mkasano wako? Hebu gweye mkasano Mkilisito, kojuwa vilihi kuwa hudaha kumkombola mwehe wako?

Ukale kamba Mulungu viyakukemile

17 Avo kila munhu na yakale kamba vija Mndewa viyamtendile yawe, na vivija ukale kamba viukalile Mulungu viyakukemile. Dino dijo lagizo jangu kwa vibumbila vose va wanhu wamtogole Yesu.
18 Kamba munhu yengile kumbi kakemigwa na Mulungu, sekeyaivizile kuwa hanakwingila kumbi. Na kamba viyakemigwe kakala hanakwingila kumbi, sekeyengile kumbi.
19 Kwavija kwingila kumbi hebu kuleka kwingila kumbi siyo kinhu, kilondeka ni kugagoga malagizo ga Mulungu.
20 Avo kila munhu yakale kamba viyakalile kipindi viyakemigwe na Mulungu.
21 Vino, gweye viukemigwe na Mulungu kukala mtumwa? Sekeugelegeze, lakini wahapata kipindi cha kulekesigwa, kisang'hanile.
22 Kwavija mtumwa yakemigwe na Mndewa kokuwa munhu yalekesigwe kwa Mndewa. Vivo ili kwa munhu yalekesigwe yakemigwe na Mndewa kokuwa mtumwa wa Kilisito.
23 Mulungu kawagula kwa bei ng'hulu, avo sekemuwe watumwa wa wanhu.
24 Ndugu zangu, kila munhu na yakale kwa kuilumba na Mulungu kamba vija viyakalile kipindi Mulungu viyamkemile.

Mbuli ya wanhu wasaka na wagane

25 Kwa gaja gamtwandikile mbuli ya wanhu
wasaka, nabule lagizo kulawa kwa Mndewa,
lakini nolonga vinigesa kamba munhu
nitamaniligwa mbuli ya koneligwa bazi na
Mndewa.
26 Lakini mbuli ya kugaya kuli sambi, vinikona
niye yokuwa vinoga kwa munhu kukala kamba
viyali.
27 Vino gweye kuna mwehe? Avo sekeumwase.
Vino gweye hunasola? Avo sekeulonde kusola.
28 Lakini wahasola, hutendile nzambi. Na mn-
dele yahasoligwa hatendile nzambi. Lakini wao
waisolile wogazika ng'hani mwiisi ino, na niye
silonda mweye muwe kamba wao.
29 Ndugu zangu, nolonga vino, kipindi kisigale
kidodo. Avo kulawa sambi wanhu weli na wehe
wakale kamba wasaka,
30 na waja wolila wakale kamba hawalila
na waja wodeng'helela wakale kamba
hawadeng'helela na wagulaji wakale kamba
hawagulile kinhu,
31 na waja wosang'hanila vinhu va mwiisi ino
wakale kamba waduhu sang'hano navo. Kwavija
isi ino kamba viili sambi, hondaikale ng'hani.
32 Nolonda mweye sekemunyawenyawe.
Munhu msaka kohunganikila mbuli za Mndewa,
kwavija kolonda kumnogeza Mndewa.
33 Lakini mbigalo mwene mwehe kohun-
ganikila mbuli za mwiisi, kwavija kolonda
kumnogeza mwehe wake,
34 nayo kokwegigwa mhande mbili. Mtwanzi
yeliduhu mkasano hebu mhambe kohunganikila
sang'hano za Mndewa, kwavija kolonda kung'ala

kwa lukuli na loho, lakini mtwanzi yeli na
mkasano kohunganikila mbuli za mwiisi, kwavija
kolonda kumnogeza mkasano wake.
35 Nolonga vino kwavija nolonda kuwataza
mweye. Siwagoma bule, lakini nolonda mw-
eye mutende gaja ganogile muladi mupate kum-
sang'hanila Mndewa kwa moyo umoja.
36 Kamba munhu yoyose kogesa hamtendela
vinogile mhambe yoolonda kufunga nayo zen-
gele. Na kamba mhambe ayo kokuwa na miyaka
mingi kwa kusoligwa na komsulukila ng'hani na
yatende kamba viyolonda. Yafunge nayo zengele,
aho hatenda nzambi.
37 Lakini kamba mbigalo kolonda mwenyego
muumoyo wake kuleka kusola, na kodaha kuleka
kusulukila na kutenda viyolonda, aho kotenda
goya ng'hani yahaleka kumsola mhambe ayo.
38 Avo munhu yosola mtwanzi kotenda vinogile,
lakini munhu yoleka kusola kotenda vinogile
ng'hani.
39 Mtwanzi yasoligwe kokuwa kafungigwa na
mkasano wake kipindi chose cha ugima wake,
lakini mkasano wake yahafa, kodaha kusoligwa
na mbigalo yoyose yoomulonda lakini kolondeka
yawe Mkilisito.
40 Lakini vinikona niye, mtwanzi ayo komweda
ng'hani yahakala usaka. Avo vinigesa niye, vivija
ninayo Loho wa Mulungu.

8

Mbuli ya Lujo lulavigwe nhosa kwa vinyago

1 Sambi, kwa mbuli ya lujo lulavigwe nhosa kwa
vinyago.

Tojuwa, wose tuna ubala, na ubala awo wom-
tenda munhu yaigode, lakini unogelwa wozenga.
2 Waja wogesa wojuwa kinhu, hawajuwa
kamba viwolondeka kujuwa.
3 Lakini munhu yomnogela Mulungu,
kojuwigwa na Mulungu.
4 Avo mbuli ya kuja lujo lulavigwe nhosa kwa
vinyago, tojuwa vinyago siyo kinhu chochose
mwiisi, tojuwa Mulungu imoja yaiyeka.
5 Hata yahawa kuna vinhu vikemigwa,
“walungu”, mwiisi hebu kuulanga. Ona, hata
kamba wanhu wolonga kuna vinhu vikemigwa,
“walungu” na “wandewa,”
6 lakini kumwetu tweye tuna Mulungu imoja
yaiyeka, Tata ija yaumbile vinhu vose na kubitila
heyo tokuwa wagima. Na kuna Mndewa imoja
yaiyeka, nayo ayo Yesu Kilisito, kubitila heyo
vinhu vose viumbigwa, na tweye twawagima ku-
bitila heyo.
7 Lakini siyo kila munhu kana ubala uno.
Wanhu wayagwe wakala wazowele kuvitambik-
ila vinyago, mbaka sambi wahakala kuna ukuja
wogesa woja lujo lulavigwe nhosa kwa vinyago,
kwavija mizoyo yao yonyolila, na yogeligwa
dikwe.
8 Lakini lujo haludaha bule kutugala behi na
Mulungu. Avo twahaleka kuja hatuhungukiligwa
kinhu, na twahaja hatukongezeligwa kinhu.
9 Lakini muiteganye, kulekesigwa kwenu
sekekuwatende waja weli na mizoyo inyolile
watende nzambi.
10 Kamba munhu moyo wake unyolila, ya-
hakona gweye uli na kija kiukema ubala, koja

mna ing'anda ya kulavila nhosa kwa vinyago, vino hageligwa moyo kuja lujo lulavigwe nhosa kwa vinyago?
11 Avo mkilisito miyago yeli na moyo unyolile, ija Kilisito yafile mbuli yake, kopotela mbuli ya kija kiukema ubala wako!
12 Kwavija mowatendela nzambi wakilisito waenu na kuilumiza mizoyo yao inyolile, momtendela nzambi Kilisito.
13 Avo kamba lujo lomuhonza mkilisito miyangu yatende nzambi, sija nyama ng'o, muladi sekenimuhonze mkilisito miyangu yatende nzambi.

9

Sang'hano za watumigwa

1 Vino, niye silekesigwe bule? Vino, niye sili mtumigwa bule? Vino, niye simonile bule Mndewa wetu Yesu? Vino mweye siyo ulawililo wa sang'hano yangu kwa Mndewa?
2 Hata kamba wanhu wayagwe hawatogola kuwa niye na mtumigwa, lakini kumwenu mweye na mtumigwa! Mweye awo kilaguso cha utumigwa wangu, kwavija muilumba na Mndewa.
3 Munhu yoyose yononga vihile, vino vivo vonda niigombele.
4 Vino, silondeka kuja na kung'wa kwa sang'hano yangu?
5 Vino, silondeka kukweleleza viwotenda watumigwa wayagwe na Kefa na ndugu zake Mndewa, kwa kumsola mwehe Mkilisito mna imiyanza yetu?

6 Hebu niye niiyeka na Balinaba wao tulondeka
kusang'hana muladi tupate gaja gatulondeka?
7 Vino, mkalizi gani yoilipa mwenyego kwa
sang'hano yake? Vino, mulimaji gani yoleka kuja
matunda ga mgunda? Vino, msusilaji gani yoleka
kung'wa maziwa ga fugo yake?
8 Silonga ulonzi uno kwa udahi wa kiunhu,
kwavija Malagizo ga Musa golonga vivo.
9 Yandikigwa mna Gamalagizo ga Musa,
“Sekeumfunge ng'ombe mulomo waham-
sang'hanila kuhulula uhemba.” Vino lelo, tulonge
Mulungu kosang'hanila ng'ombe?
10 Vino, hakalile kotugesa tweye viyalongile
avo? Ona, gano gandikigwa mbuli ya tweye,
kwavija mulimaji na msengaji wose wotamanila
kuigolela kija kisengigwe.
11 Tweye tuhanda mbeyu ya Loho mgati
mwenu. Vino mbuli ng'hulu twahapata vinhu
vitulondeka?
12 Kamba wayagwe wolondeka kupata vinhu
avo kwa kutamanila kulawa kumwenu, vino tw-
eye hatulondeka kupata ng'hani kubanza wao?

Tweye hatukisang'hanila kitulondeka kupata. Lakini, tofunga umoyo kwa kila kinhu muladi seketuikimile Mbuli Inogile ya Kilisito.
13 Vino hamujuwile kuwa waja wosang'hana
Mng'anda ya Mulungu, wopata lujo lwao kulawa
mumo, na waja wolava nhosa muupango wopata
fungu kulawa mwiinhosa ayo?
14 Vivo ili kwa Mndewa, kalagiza waja wopeta
Mbuli Inogile wapate lujo lwao kulawa mumo.
15 Lakini niye sisang'hanile hata dimoja dinilon-
deka kupata, na wala sikwandika muladi mhate

zinondeke kupata. Kumwangu niye nokona
vinoga kufa, kubanza munhu yoyose yanyone
noigoda kwa mulomo wiiyeka!
16 Lakini nopeta Mbuli Inogile, siyo mbuli ya
kuigoda kwa mulomo. Ino ayo sang'hano inig-
weleligwe. Nojona nahaleka kuwapetela wanhu
Mbuli Inogile!
17 Maza niisagule sang'hano ino kwa kulonda
mwenyego, nahatamanile fungu, lakini
noisang'hana siyo kwa kulonda niye kwavija
Mulungu ayo yanisagule nimsang'hanile.
18 Vino, nopata fungu gani? Fungu jangu
ni kuwapetela Mbuli Inogile bila kupula sente,
bila kupula kinondeka kupata kwa kuwapetela
wanhu Mbuli Inogile.
19 Niye sili mtumwa wa munhu yoyose
bule, lakini niitenda mwenyego mtumwa wa
kila munhu, muladi mhate wanhu bwando
wamtogole Kilisito.
20 Vinikalile nosang'hana na Wayahudi ng'hala
kamba Muyahudi muladi niwapate Wayahudi,
hamoja niye silongozigwa na Malagizo ga Musa,
lakini ng'hala kamba viwakalile wao muladi ni-
wapate waja wolongozigwa na Malagizo ga Musa.
21 Vivo ili, vinisang'hane kwa waja weliduhu
Malagizo ga Musa, ng'hala kamba viwokala wao,
muladi niwapate waja weliduhu Malagizo ga
Musa. Ino hainhenda sekenilongozigwe na Mala-
gizo ga Mulungu, lakini nolongozigwa na Malag-
izo ga Kilisito.
22 Kwa waja wanyolile, naniye ninyolila mu-
ladi niwapate wao. Avo niitenda kila kinhu kwa
wanhu wose muladi nidahe kuwatenda wayagwe

wakomboligwe kwa nzila yoyose idahika.
23 Notenda gano gose kwa mbuli ya Mbuli
Inogile muladi mhate fungu mna ivinhu vake
vinogile.
24 Vino, hamujuwile bule kuna ulubuga lwa
kukimbililila wanhu bwando wokimbila, lakini ija
yonda yahume kobokela fungu? Avo kolondeka
ukimbile muladi ubokele fungu.
25 Kila mkimbilaji kowamba kuitanda goya mu-
ladi yapate taji dibanangika, lakini tweye totenda
avo tupate taji dileka kubanangika.
26 Lekaavo, nowamba kukimbila nidahe kuvika
kuuhelelo, niye niigala na munhu yoitowa, yoleka
kwagiza ng'honde zake.
27 Lekaavo, nolugangamiza lukuli lwangu
muladi nilutawale ludahe kusang'hana muladi
sekenyoneke sifaya nahakomeleza kuwapetela
wayagwe.

10

Wanhu wozumigwa mbuli ya vinyago

1 Ndugu zangu, nolonda mujuwe kilawilile kwa
wahenga zetu wamkweleleze Musa. Wose wakala
wokalizigwa hasi ya wingu, na wose wabita goya
kuna Ibahali Ndung'hu.
2 Wose wabatizigwa mdiwingu na mna ibahali
kamba wanahina wa Musa.
3 Wose waja gate didija da kiloho.
4 Vivija wang'wa kinhu kikija cha kiloho.
Wang'wa kulawa mdibwe dija da kiloho
diwacholile najo, dibwe dijo dikala Yesu Kilisito
mwenyego.

5 Lakini wanhu bwando hawamnogeze Mu-
lungu, na mitufi yao ipwililika kuluwala.
6 Lelo, mbuli zose zino ziwe kinhu cha kui-
funzila, kutuzuma tweye seketusulukile gehile,
kamba viwatendile wao.
7 Vivija seketuvitambikile vinyago, kamba vi-
watendile wayagwe. Kamba Maandiko vigo-
longa, “Wanhu waja na kung'wa, wafeng'hula
kwa ugoni.”
8 Seketutende ugoni kamba viwatendile
wayagwe, siku dimoja wafa wanhu elufu ishilini
na ndatu.
9 Seketumgeze Kilisito, kamba viwatendile
wayagwe, na wakomigwa na mizoka.
10 Seketuiyalale kamba viwatendile wayagwe,
na wakomigwa na msenga wa ifa wa kuulanga.
11 Mbuli zose azo ziwalawilila wao, iwe kilaguso
kwa wayagwe na zandikigwa kutuzuma tweye.
Kwavija tokala mna ikipindi cha mmabehi na
uhelelo wa isi.
12 Avo munhu yoigesa kema goya yaitiganye
sekeyagwe.
13 Kugezigwa kwenu siyo kilozo kwa wanhu.
Lakini Mulungu kotenda kiyalongile, na honda
yatogole mugezigwe kubanza nguvu zenu.
Hamoja mogezigwa, lakini kowagwaa nguvu
ya kugangamala na kowagwaa nzila ya kulawila.
14 Avo, mbwiga zangu niwanogela, kaleni kutali
na nhambiko za vinyago.
15 Nolonga na mweye wanhu muli na nzewele,
gelegezeni wenyego gano gonilonga.
16 Twahamgwaa nhogolwa Mulungu na
kung'wa divai mkikasi, toilumba na damu ya

Kilisito. Twahabanzula gate na kudija toilumba
na lukuli lwa Kilisito.
17 Hamoja tweye twa wanhu bwando twa lukuli
lumoja, kwavija kuna gate dimoja, wose toigolela
gate dijo.

18 Waloleni wanhu wa Izilaeli, awo wajaga lujo
lwa nhosa lulavigwe muupango, woilumba na
nhosa ilavigwe kwa Mulungu.
19 Avo lelo, nonge choni? Vino, vinyago hebu
lujo lulavigwe nhosa kwa vinyago vofaya choni?
20 Aka! Kinilonga niye ni kija kilavigwe nhosa
muupango wa wamhazi, siyo kwa Mulungu. Na
niye silonda mweye muilumbe na vinyamkela.
21 Hamudaha kung'wela kikasi cha Mndewa na
vivija kung'wela kikasi cha vinyamkela, hamu-
daha kuja lujo lwa Mndewa na kuja lujo lwa
vinyamkela.
22 Hebu tolonda kumgeza Mndewa yaone
migongo? Vino tweye tuna nguvu kubanza heyo?
23 Mweye molonga, "Vinhu vose todaha ku-
tenda," lakini niye nolonga siyo vinhu vose
vinoga. Mweye molonga, "Vinhu vose todaha
kutenda," lakini niye nolonga siyo vinhu vose
vozenga.
24 Munhu yoyose kumwenu sekeyaigese
mwenyego yaiyeka, lakini yawagese wanhu
wayagwe.
25 Diyeni chochose kiuzigwa kudigulilo, bila ku-
uza uza na kuitenda mizoyo nyunguwaa.
26 Kwavija Maandiko Gang'alile golonga, "Isi na
vose vilimumo ni vinhu va Mndewa."
27 Kamba munhu hamtogola Yesu kowagoneka
muulujo na mweye motogola kuchola, diyeni

chochose chonda yawatandileni, sekemuuze uze mmizoyo yenu.
28 Lakini kamba munhu kowalongela, “Lujo
luno lulavigwa nhosa kwa vinyago,” kwa mbuli ya ayo yawalongele na kwa mbuli ya mizoyo, sekemuje.
29 Nolonga vino, siyo mbuli ya mizoyo yenu,
lakini mbuli ya moyo wa ayo yawalongele.

Munhu kodaha kulonga, “Habali kulekesigwa kwangu kutamanile moyo wa munhu iyagwe?
30 Kamba noja kuno nomgwaa nhogolwa
Mulungu mbuli ya lujo lwangu, habali munhu yanonge vihile mbuli ya lujo lunimgwelele nhogolwa Mulungu?”
31 Avo chochose kimutenda, iwe kuja hebu
kung'wa, gose tendeni mbuli ya ukulu wa Mulungu.
32 Sekemuwe ng'hwalo kwa Wayahudi hebu
kwa wanhu haweli Wayahudi hebu kwa wanhu wose wa Mulungu.
33 Muwe kamba niye, nogeza kuwanogeza wose
kwa kila nzila, sitenda gaja gonyona kumwangu ganoga, lakini notenda gaja gokona wayagwe wose ganoga, avo wadahe kukomboligwa.

11

1 Loleni vinhendile munikweleleze, kamba
vija niye vinilolile viyatendile Kilisito na kumkweleleza.

Kugubika pala kipindi cha kumtambikila Mulungu

2 Nowagwaa nhogolwa kwa kung'humbuka niye kwa kila kinhu na kugagoga mafundizo ganiwagwee.
3 Lakini nolonda mujuwe kuwa Kilisito ayo pala kwa kila munhu, na mkasano ayo pala kwa mwehe wake, na Mulungu ayo pala kwa Kilisito.
4 Avo kila mbigalo yompula Mulungu, hebu yolonga usenga wa Mulungu kuno kagubika pala jake, ayo kombeza Kilisito.
5 Mtwanzi yoyose yompula Mulungu hebu kulonga usenga wa Mulungu bila kugubika pala jake, ayo komgela kinyala mkasano wake. Mtwanzi yotenda avo kaigala na mtwanzi yabeiye pala jake.
6 Mtwanzi yoleka kugubika pala jake, vivija yabee mvili zake. Kwavija yogela kinyala kwa mtwanzi kusenya mvili zake hebu kubea, kolondeka yagubike pala jake.
7 Mbigalo halondeka kugubika pala jake, kwavija heyo ayo sisila na ukulu wa Mulungu. Lakini mtwanzi ayo ukulu wa mbigalo.
8 Kwavija mbigalo haumbigwe kulawa kwa mtwanzi, lakini mtwanzi kaumbigwa kulawa kwa mbigalo.
9 Vivija mbigalo haumbigwe mbuli ya mtwanzi, lakini mtwanzi kaumbigwa mbuli ya mbigalo.
10 Kwa mbuli ayo na mbuli ya wasenga wa kulanga, lekaavo mtwanzi kogubika pala jake iwe kilaguso cha kulongozigwa na mbigalo wake.
11 Lakini kwa kuilumba na Mndewa mtwanzi siyo kinhu bila mbigalo, na mbigalo siyo kinhu bila ya mtwanzi.
12 Kamba vija mtwanzi viyalawile kwa mbi-

galo, vivo ili mbigalo kovumbuka kulawa kwa mtwanzi, lakini vinhu vose volawa kwa Mulungu.
13 Gelegezeni wenyego, kamba vinoga kwa mtwanzi kumpula Mulungu bila kugubika pala jake.
14 Hata Mulungu viyaumbile kolagusa kuwa mbigalo yahawa na mvili nhali koigela kinyala mwenyego.
15 Lakini kwa mtwanzi kuwa na mvili nhali yolagusa unovu wake, kwavija kagweleligwa mvili nhali zimgubike.
16 Kamba munhu yoyose kolonda kuibamila kwa mbuli ayo, tweye twaduhu mila iyagwe, vivija kwa vibumbila va wanhu wamtogole Mulungu.

Lujo lwa kukumbuka ifa ya Mndewa
Mat 26:26-29; Mlk 14:22-25; Luk 22:14-20

17 Mna gamalagizo gano, siwagwaa bule nhogolwa, kwavija miting'hano yenu ya kumtambikila Mulungu yogala gehile kubanza ganogile.
18 Aho haichanduso, mhulika kuwa mwahaiting'hana hamoja moigola mna ivibumbila, na niye notogola kidogo.
19 Ona molondeka muigole, muladi waja wemile mna uukweli woneke goya.
20 Avo mwahaiting'hana mogesa moja lujo lwa Mndewa kumbe haili vivo bule.
21 Kwavija muulujo, kila imoja kolongola kusola lujo lwake mwenyego, kuno wayagwe wana nzala na wayagwe wakoligwa.
22 Vino, mweye mduhu kae za kudila na kung'wela? Hebu mowazeha kibumbila cha wanhu wamtogole Mulungu na kuwagela kinyala

wanhu weliduhu kinhu? Vino niwalongele choni? Niwagwee nhogolwa? Siwagwaa nhogolwa kwa mbuli ayo!

23 Kwavija nibokela mafundizo kulawa kwa Mndewa niwagwee mweye. Kilo kija Mndewa Yesu viyahindukigwe, kasola gate,
24 kamgwaa nhogolwa Mulungu, kadibanzula na kalonga, “Uno awo lukuli lwangu, umugweleligwe, mutende vivo kwa kung'humbuka niye.”
25 Vivija, viyamambukize kuja kasola kikasi cha divai, kalonga, “Kikasi kino ni lagano da sambi da Mulungu, mwiidamu yangu, kokose konda mung'we, ing'weni kwa kung'humbuka niye.”

26 Kwavija mwahaja gate dino na kung'wela kikasi kino cha divai, mowapetela wanhu ifa ya Mndewa mbaka vondayeze kabili.
27 Avo munhu yoyose yoja gate da Mndewa hebu kung'wela vihile kikasi acho cha divai, munhu ayo kotagusigwa kwa kulutendela vihile lukuli na damu ya Mndewa.
28 Avo kila munhu tanhu yailolese mwenyego, yang'hali hanakuja gate na kung'wela kikasi acho.
29 Kwavija munhu yoyose yoja na kung'wa bila kujuwa fambulo da lukuli lwa Mndewa, munhu ayo koja na kung'wa nhaguso yake mwenyego.
30 Lekaavo, wanhu bwando kumwenu wanyolila na watamu, na wanhu bwando wafa.
31 Maza tusongile kuilolesa goya wenyego, sambi tutagusigwe na Mulungu.
32 Lakini totagusigwa na kufunzigwa na Mndewa, muladi seketoneke tubananga hamoja na

wanhu wa mwiisi.
33 Avo ndugu zangu, mwahaiting'hana hamoja kuja lujo lwa Mndewa, kila munhu yambete miyage.
34 Na kamba hana munhu yoyose kana nzala na yaje ukayake, muladi kuiting'hana kwenu sekekuwatende mutagusigwe na Mulungu. Lakini kwa mbuli zija ziyagwe, nowapetela vondanize.

12

Nhunza zilawa kwa Loho Yang'alile

1 Sambi ndugu zangu, kwa mbuli ya nhunza zitugweleligwe na Loho Yang'alile.

Nolonda mujuwe vinogile mbuli azo.
2 Mojuwa kuwa vimukalile mung'hali hamunamjuwa Mulungu, mulongozigwa na kutawaligwa na mbuli za kuvitambikila vinyago viliduhu ugima.
3 Nolonda mujuwe kuwa, kuduhu munhu yoyose yolongozigwa na Loho wa Mulungu yodaha kulonga, “Yesu yaduiligwe,” na kuduhu munhu yodaha kulonga, “Yesu ayo Mndewa,” bila kulongozigwa na Loho Yang'alile.
4 Kuna nhunza nyingi, lakini Loho yolava nhunza zizo imoja.
5 Kuna nzila nyingi za kusang'hana, lakini Mndewa yosang'haniligwa imoja.
6 Kuna nzila nyingi za kusang'hana, lakini Mulungu ayo yowagwaa wanhu wose udahi wa kusang'hana.
7 Loho Yang'alile koilagusa kwa kila munhu kwa nzila nyingi muladi wanhu wose wamwede.

8 Loho komgwaa munhu usenga uli na nzewele, na kwa munhu iyagwe Loho iija komgwaa udahi wa kujuwa mbuli.
9 Loho iija komgwaa munhu imoja tamanilo, na komgwaa iyagwe udahi wa kuhonya wanhu.
10 Loho Yang'alile komgwaa munhu udahi wa kutenda unzonza, iyagwe komgwaa nhunza ya kulonga usenga wa Mulungu, na iyagwe komgwaa nhunza ya kujuwa nhunza zilawa kwa Loho hebu hazilawa kwa Loho. Vivija Loho komgwaa munhu nhunza ya kulonga ulonzi wa sambi, na iyagwe nhunza ya kuzifambula.
11 Gano gose gotendigwa na Loho ayo imoja, komgwaa kila munhu nhunza yake kamba viyolonda Loho.

Lukuli lumoja, maungo mengi

12 Kamba vija lukuli lumoja viuli na maungo mengi, hata kamba maungo gago mengi, lakini gotenda lukuli lumoja, vivija vivo ili kwa Kilisito.
13 Vivo ili kumwetu tweye wose, tuwe Wayahudi hebu haweli Wayahudi, watumwa hebu wanhu walekesigwe, wose tubatizigwa kwa Loho imoja mna ulukuli lumoja na wose tugweleligwa Loho imoja tumng'we.
14 Kwavija lukuli hauumbigwe kwa kiungo kimoja kiiyeka, lakini kwa maungo mengi.
15 Maza mgulu wahalongile, “Kwavija niye sili mkono bule, sili kiungo cha lukuli,” vino sambi uwe kiungo cha lukuli? Aka!
16 Na gwiti dahalongile, “Kwavija niye sili siso bule, niye sili lukuli bule,” vino, sambi diwe kiungo cha lukuli? Aka!

17 Maza lukuli lose lwahawile siso, munhu yahadahile vilihi kuhulika? Na maza lukuli lose lwahakalile gwiti diiyeka, munhu yahadahile vilihi kunusa?
18 Avo Mulungu kakika kila kiungo mulukuli kamba viyalondile.
19 Maza lukuli lose lwahawile kiungo kimoja, sambi kuwe na lukuli!
20 Vivo ili, maungo mengi, lakini lukuli lumoja.
21 Avo, siso hadidaha kuulongela mkono, "Sikulonda gweye!" hebu pala hadidaha kugalongela magulu, "Siwalonda mweye!"
22 Lakini viikoneka, hatudaha kutenda kinhu bila maungo ga lukuli gokoneka ganyolila.
23 Na maungo gotugesa hagafaya ng'hani, gago maungo gololesigwa goya, kuno maungo gogela kinyala gogubikigwa goya.
24 Lakini maungo gotugesa todaha kugalagusa hatugatonga. Avo Mulungu ayo yawikile lukuli hamoja, kakigwaa kutegelezigwa ng'hani kiungo kija kihungukiligwe kutegelezigwa.
25 Avo, kuduhu kuigola mulukuli, lakini maungo gose goitaza.
26 Kamba kiungo kimoja chahalumila, maungo gose gayagwe golumila hamoja nacho na kamba kiungo kimoja chahatogoligwa, maungo gose gayagwe godeng'helela hamoja nacho.
27 Avo, mweye mose mwa lukuli lwa Kilisito, kila munhu kiungo cha lukuli lulo.
28 Mvibumbila va wanhu wamtogole Yesu Mulungu kaweka, mosi watumigwa, pili watula ndagu na kadatu wafundiza, abaho kaweka waja weli na nhunza ya kutenda unzonza, abaho

waja weli na nhunza ya kuhonya hebu kuwataza wayagwe hebu udahi wa kuwalongoza wanhu hebu kulonga ulonzi wa sambi.

29 Wanhu wose siyo watumigwa hebu watula ndagu hebu wafundiza. Siyo kila munhu kana udahi wa kutenda unzonza,

30 hebu kuhonya watamu hebu kulonga ulonzi wa sambi hebu kufambula ulonzi.

31 Avo, sulukileni nhunza zili ng'hulu ng'hani.

Na niye nowalagusila nzila inogile ng'hani.

13

Unogelwa

1 Hata nahadaha kulonga ulonzi wa wanhu na hata wa wasenga wa kuulanga, lakini kamba naduhu unogelwa, ulonzi wangu nyangi ziiyeka kamba munhu yotowa mpatu kuna dizengele hebu mbugi.

2 Vivija nodaha kuwa na nhunza ya kupeta usenga wa Mulungu, nozijuwa mbuli zose zifisigwe, na nodaha kuwa na tamanilo da kuhamiza vigongo, lakini nahaswela unogelwa niye siyo kinhu.

3 Nodaha kulava vinhu vangu vose kuwagwaa wakiwa, hata kuulava lukuli lwangu lulukuzigwe, lakini nahaswela unogelwa hainifaya chochose.

4 Yeli na unogelwa kobetela kwa kufunga umoyo, muhole, kaduhu migongo hebu kuitapa hebu kuigoda.

5 Yeli na unogelwa kotegeleza, haigesa mwenyego bule, hebu kugevuzika himahima, kaduhu mfundo.

6 Yeli na unogelwa hadeng'helela gehile, lakini
kodeng'helela ukweli.
7 Yeli na unogelwa habwela kukisogo, kota-
maniligwa na kotamanila gose na kogangamala.
8 Unogelwa haulemelwa. Kamba kuna nhunza
za kupeta usenga wa Mulungu, zose zobita siku
dimoja, yahawa nhunza ya kulonga ulonzi wa
sambi, yohuhwa, wahawa ubala nao wobita.
9 Kwavija ubala wetu na nhunza yetu ya kupeta
mbuli ya Mulungu hawenele,
10 lakini kipindi chahavika Mulungu
kotenda chenela kija kihunguke na hachenele
cholawanya.
11 Ving'halile mwana, nilonga na nigelegeza na
nigesa kamba mwana, lakini sambi na mkulu,
mbuli zose za uwana nizileka.
12 Kituona sambi kamba lumvuye mvuye mna
ikiyoo, lakini aho kumwande tokona meso kwa
meso. Sambi nojuwa hadodo, aho kumwande
nojuwa goya, kamba vija Mulungu viyanjuwile
niye.
13 Vinhu vino vidatu vosigala, kutogola, kuta-
manila na unogelwa, lakini dilikulu kubanza gose
awo unogelwa.

14

Nhunza ziyagwe zilawa kwa Loho Yang'alile

1 Uzahileni unogelwa. Vivija zahileni nhunza
ziyagwe zilawa kwa Loho Yang'alile, ng'hani
ng'hani nhunza ya kuwapetela wanhu usenga wa
Mulungu.
2 Munhu yolonga kwa ulonzi ukanganya, ha-
longa na wanhu lakini kolonga na Mulungu,

kwavija kuduhu munhu yojuwa. Kolonga mbuli
ziifisile kwa udahi wa Loho.
3 Lakini waja wowapetela wanhu usenga wa
Mulungu, wolonga na wanhu mbuli ya kuwagela
moyo, kuwagangamiza na kuwahoza mizoyo.
4 Waja wolonga ulonzi ukanganya
woigangamiza wenyego, lakini waja wowapetela
wanhu usenga wa Mulungu, wao wokigangamiza
kibumbila chose cha wanhu wamtogole Yesu.

5 Vinilonda niye mweye mose mulonge ulonzi
ukanganya, lakini nolonda ng'hani muwe na
nhunza ya kuwapetela wanhu usenga wa Mulungu. Kwavija munhu yeli na nhunza ya
kuwapetela wanhu usenga wa Mulungu kofaya
ng'hani kubanza ija yolonga ulonzi wa kukanganya, mbaka hawe na munhu wa kufambula
mbuli zilongigwa, avo wanhu wose wamtogole
Yesu wadahe kugangamizwa.
6 Ndugu zangu, vino yowafaya choni naheza
kumwenu kulonga na mweye ulonzi ukanganya?
Hakiwafaya chochose, mbaka niwalongeleni
ugubulo wa Mulungu hebu ubala fulani, hebu
usenga wa Mulungu hebu mafundizo fulani.

7 Vivo ili kwa vinhu viliduhu ugima vilava
sauti, kamba vija kifengwa, hebu bango. Vino
munhu kodahaze kujuwa lwila lutoigwa kamba
kifengwa acho hebu bango vahatoigwa havilava
sauti vinogile?
8 Kamba mhalati hailila goya, nani yonda yaitande kwa kuitowa?
9 Vivo ili kumwenu mweye, kamba lulimi lwenu
halulonga kinhu kijuwika, nani yonda yadahe

kugajuwa gomulonga? Kwavija kamba molonga
na ubeho.
10 Kuna ulonzi mwingi mwiisi, lakini kuduhu
ulonzi uliduhu fambulo jake.
11 Lakini nahaleka kujuwa fambulo da ulonzi
wa munhu, niye nokuwa munhu baki kumwake
nayo kokuwa munhu baki kumwangu.
12 Kwavija mweye mosulukila kupata nhunza
ya Loho, molondeka muwambe kuzisang'hanila
nhunza azo kwa kuwagangamiza wanhu wamto-
gole Yesu.
13 Avo munhu yolonga ulonzi ukanganya,
kolondeka yampule Mulungu yapate udahi wa
kufambula.
14 Kwavija nahampula Mulungu kwa ulonzi
ukanganya, loho yangu ayo ipula, lakini nzewele
zangu zokala bule.
15 Avo nhende choni? Nompula Mulungu
kwa loho yangu, vivija nompula Mulungu kwa
nzewele zangu na nokwimba kwa loho yangu,
vivija nokwimba kwa nzewele zangu.
16 Wahamgwaa nhogolwa Mulungu kwa loho
yako iiyeka, yodahika vilihi kwa wanhu wait-
ing'hane kwidika nhogolwa zako kwa Mulungu
kwa kulonga, “Ona,” kamba hawakijuwa kiu-
longa?
17 Hata kamba nhogolwa zako kwa
Mulungu zahanoga vilihi, wanhu wayagwe
haziwagangamiza bule.
18 Nomgwaa nhogolwa Mulungu kwavija niye
nolonga ulonzi ukanganya kubanza mweye mose.
19 Lakini nahaiting'hana na kibumbila cha
wanhu wamtogole Yesu, nonogelwa kulonga

mbuli tano zijuwika goya muladi niwafundize wayagwe, kubanza kulonga mbuli magana kwa magana kwa ulonzi ukanganya.

20 Ndugu zangu, sekemugese kamba wana wadodo. Kwa mbuli ya gehile mukale kamba wana ving'hele weliduhu vitala, lakini mugese kamba viwogesa wanhu wabala goya.

21 Yandikigwa mna Gamalagizo kamba,

“Mndewa kolonga vino,

‘Kubitila wanhu wolonga ulonzi ukanganya,

na kwa milomo ya wanhu baki,

nowalongela wanhu zangu,

lakini hawanitegeleza bule.’ ”

22 Avo nhunza ya kulonga ulonzi ukanganya ni kilaguso kwa wanhu hawamtogola Yesu, siyo kwa wanhu wamtogole Yesu, lakini nhunza ya kuwalongela wanhu usenga wa Mulungu ni kilaguso kwa wanhu wamtogole Yesu, siyo kwa wanhu hawamtogole Yesu.

23 Avo, wanhu wose wamtogole Yesu wahaiting'hana hamoja, na wose wolonga kwa ulonzi ukanganya, baho waheza wanhu hawajuwa hebu wanhu hawamtogole Yesu, vino honda walonge kuwa mweye mose mna kibozi mbwelela?

24 Lakini wose wahalonga usenga wa Mulungu, yaheza munhu hajuwile kinhu hebu munhu hamtogola Yesu gose gonda yahulike gomulagusila nzambi zake na vivija gomtagusa.

25 Gaja gafisigwe mmizoyo yao gogubuligwa, nao wofugama na kumtambikila Mulungu, kwa kulonga, “Kweli Mulungu kabaha hamoja na mweye!”

Viilondeka kutenda mvibumbila va wanhu wa Mulungu

26 Ndugu zangu, nofambula vino, mwahait-
ing'hana hamoja kumtambikila Mulungu, imoja
kana nyila, iyagwe kofundiza, iyagwe kana
ugubulo kulawa kwa Mulungu, iyagwe kana
nhunza ya kulonga kwa ulonzi ukanganya, na
iyagwe kofambula kija kilongigwe. Kila kinhu
kiwe kwa kuwagangamiza wanhu waiting'hane.
27 Kamba munhu kolonga ulonzi ukanganya,
wanhu wabili hebu wadatu, walonge imoja imoja,
munhu iyagwe kolondeka yafambule kija kilo-
ngigwa.
28 Lakini kamba kuduhu munhu yodaha kufam-
bula mbuli ilongigwa, avo ija yolonga kwa ulonzi
ukanganya yanyamale, yalonge mwenyego na
kwa Mulungu.
29 Wanhu wabili hebu wadatu wagweleligwe
usenga wa Mulungu, walonge na kuno wayagwe
walolese goya gaja gowolonga.
30 Na kamba munhu yakalile aho kobokela
usenga kwa Mulungu, ija yolonga yanyamale.
31 Mose modaha kulonga usenga wa Mulungu,
imoja imoja, avo kila munhu koifunza na ku-
gangamizwa.
32 Nhunza ya kulonga usenga wa Mulungu
yolondeka iwe mmakono ga mulongaji.
33 Kwavija Mulungu siyo Mulungu wa kud-
ing'huka, lakini Mulungu wa tindiwalo.

Kamba viili mna ivibumbila vose va wanhu wa Mulungu,
34 watwanzi wolondeka wanyamale mna
ivibumbila va wanhu wamtogole Yesu.

Hawatogoleligwa kulonga, lakini wategeleze,
kamba Malagizo ga Wayahudi vigalonga.
35 Kamba hana kinhu wolonda kukijuwa, wa-
habwela ukae wodaha kuwauza wambigalo zao.
Yogela kinyala kwa mtwanzi kulonga mvibum-
bila va wanhu wamtogole Yesu.
36 Vino, usenga wa Mulungu usonga kumwenu?
Hebu uwavikila mweye mwiiyeka?
37 Kamba mweye moigesa wenyego molonga
usenga wa Mulungu hebu wanhu wa Loho, avo
muvijuwe kamba nokwandika gaja gaiyeka gay-
alagize Mndewa.
38 Kamba munhu hatonga kija kinyandika,
sekemumtonge munhu ayo.
39 Ndugu zangu, sulukileni kuwapetela wanhu
usenga wa Mulungu na sekemumgomese munhu
yoyose kulonga ulonzi ukanganya.
40 Lakini tendeni goya kila kinhu, kamba viilon-
deka.

15

Kuzilibuka kwa Kilisito

1 Ndugu zangu, lelo nolonda kuwakumbusa
Mbuli Inogile iniwapetele, na mweye muibokela,
Mbuli ayo Inogile acho chandusilo cha kumta-
manila kwenu Mulungu.
2 Usenga uniwapeteleni, ayo Mbuli Inogile.
Mwahaigoga ng'hani mokomboligwa. Kamba
mwahaleka kuigoga mugaya bule kutogola.
3 Niwagwaa kinhu kikulu ng'hani kimbokele,
Kilisito kafa kwa nzambi zetu, kamba Maandiko
Gang'alile vigolonga,

4 kamba kazikigwa, abaho siku da kadatu kazilibuka, kamba Maandiko Gang'alile vigolonga,
5 kamulawililila Kefa, abaho kawalawililila watumigwa wose longo na wabili.
6 Abaho kawalawililila kwa mwanza umoja wanahina zake bwando, kubanza magana matano, wanhu bwando mna iwao wang'hali wagima lakini wayagwe wafa.
7 Kumwande kamulawililila Yakobo, abaho kawalawililila watumigwa wose.
8 Kukimambukizo kandawililila naniye vivija, hata kamba niigala na munhu yavumbuke kipindi kihile.
9 Kwavija mna iwatumigwa wose niye na munhu mdodo ng'hani, niye sifaya hata kukemigwa mtumigwa, kwavija niwadununza wanhu wamtogole Yesu.
10 Lakini kwa ng'hekewa ya Mulungu niwa kamba vinili, na ng'hekewa iyanigwelele hayagile bule. Nisang'hana ng'hani kubanza wayagwe wose, hata avo siyo niye nisang'hane, lakini ng'hekewa ya Mulungu ya hamoja na niye.
11 Lakini siyo kinhu, kamba niye niwapetela wanhu Mbuli Inogile hebu wao wawapetela wanhu. Mweye mose mutogola usenga awo.

Kuzilibuka kwa wafile

12 Lelo, kamba towapetela wanhu kuwa Mulungu kamzilibula Kilisito kwa wanhu wafile, wanhu wayagwe kumwenu wodaha vilihi kulonga kuwa wanhu wafile honda wazilibuke bule?

13 Kamba kweli wanhu wafile honda wazilibuke
bule, yofambula kuwa Kilisito hazilibuke bule.
14 Kamba Kilisito hazilibuke kwa wanhu wafile,
togaya bule kuwapetela wanhu na kutamanila
kwetu kuduhu kinhu.
15 Avo tokoneka wavizi mgameso ga Mulungu,
kwavija tulonga Mulungu kamzilibula Kilisito
kwa wanhu wafile. Kamba kweli, Mulungu
hamzilibule Kilisito, avo wanhu wafile honda
wazilibuke.
16 Kwavija kamba wanhu wafile hawazilibuka
bule, avo Kilisito hazilibuke bule.
17 Kamba Kilisito hazilibuke kwa wanhu
wafile, kumtamanila kwenu kuduhu kinhu, na
mung'hali mopotela mzinzambi zenu.
18 Vivija ino yofambula kuwa waja wamtogole
Kilisito abaho wafa, wapotela.
19 Kamba tomtamanila Kilisito vinogile kwa
ugima uno wiiyeka, tofaya koneligwa bazi ng'hani
na wanhu kubanza munhu yoyose iyagwe mwiisi.

20 Lakini kweli Kilisito ayo waichanduso
kuzilibuka kwa wanhu wafile, ino yolagusa kuwa
waja wafile wozilibuka vivija.
21 Kwavija kamba ifa viigaligwe mwiisi na
munhu, vivo ili kuzilibuka kwa wanhu wafile
kogaligwa na munhu.
22 Kwavija kamba wanhu wose viwofa mbuli
ya kuilumba kwao na Adamu, vivo ili wanhu
wose wozilibuligwa kwa wanhu wafile mbuli ya
kuilumba kwao na Kilisito.
23 Lakini kila munhu kozilibuligwa mna
ikipindi chake, tanhu Kilisito, abaho waja weli
wanhu zake mna ikipindi chonda yeze Kilisito.

24 Abaho wahavika uhelelo, Kilisito kobananga
utawala wose na udahi wose na mamulaka gose,
na komgwaa Undewa Mulungu Tata.
25 Kwavija Kilisito kolondeka yatawale mbaka
Mulungu vonda yawahume wose wamwihile na
kuweka hasi ya magulu gake.
26 Mdumuka wa kimambukizo kubanangigwa
kokuwa ifa.
27 Kwavija Maandiko Gang'alile golonga,
“Mulungu kokwika vinhu vose hasi ya magulu
gake.” Avo yahalonga, “Vinhu vose.” Mulungu
mwenyego kahaduhu, heyo ayo yokwika vinhu
vose hasi ya Kilisito.
28 Lakini vinhu vose vahekigwa hasi ya utawala
wa Kilisito, nayo Imwana, koika mwenyego hasi
ya Mulungu, yekile vinhu vose hasi yake, na Mu-
lungu kovitawala vose kila hanhu.
29 Kamba wanhu wafile hawazilibuka bule,
vino wotenda choni wanhu waja wobatizigwa
mbuli ya wao? Habali wobatizigwa mbuli ya
wanhu awo wafile?
30 Na tweye, habali twamdizumozumo kila saa?
31 Ndugu zangu, kila siku na mmabehi na ifa!
Magoda ganilinago kumwenu kwa kuilumba na
Yesu Kilisito Mndewa wetu gonhenda nonge vino.
32 Vino mogesa nipata choni kwa kuitowa na
wanhu waigalile na ming'onyo ako Efeso? Kamba
wanhu wafile hawazilibuka, “Tuje na tung'we,
kwavija mayo tofa.”
33 Sekemuwe wabozi, “Mbwiga wehile
woibananga tabiya inogile.”
34 Muwe na nzewele na muleke kutenda
nzambi, kwavija wanhu wayagwe kumwenu

hawamjuwile Mulungu, na nolonga vino kuwagela kinyala.

Kuzilibuka kwa lukuli

35 Wanhu wayagwe wodaha kuuza, “Vino, wanhu wafile wodaha vilihi kuzilibuka? Na lukuli lwao lokuwaze?”
36 Uuzaji awo wakibozi! Mwahahanda mbeyu, haikota mbaka tanhu ife.
37 Na kiuhanda ni mbeyu iiyeka, yodaha kuwa mbeyu ya ngano hebu mbeyu ziyagwe, lakini wonda wote aho kumwande wokuwa mnoga.
38 Mulungu koitenda mbeyu ayo yote na koigwaa mnoga uyolonda mwenyego, kila mbeyu koigwaa mnoga wake.

39 Vinhu vose viumbigwe haviigalile. Wanhu, wanyama, ndege na somba wana ng'huli, lakini ng'huli zao haziigalile bule.

40 Kuna ng'huli za kuulanga na ng'huli za mwiisi. Unovu wa ng'huli za kuulanga hauigalile na unovu wa ng'huli za mwiisi.
41 Zuwa dina unovu wake, mwezi vivija una unovu wake na nhondo vivija zina unovu wake. Hata nhondo vivija haziigalile kwa unovu.
42 Vivo vonda iwe, kwa waja wafile vonda wazilibuke. Lukuli lwahazikigwa lokola, lwahazilibuka halukola bule.
43 Lwahazikigwa lwiha, lwahazilibuka lunoga, lwahazikigwa lonyolila lwahazilibuka luna nguvu.
44 Lwahazikigwa lokuwa lukuli, lwahazilibuka lokuwa lukuli lwa loho. Kamba tuna lukuli lwa kiunhu, vivija tokuwa na lukuli lwa kiloho.

45 Kwavija Maandiko Gang'alile golonga,
“Munhu wa ichanduso, Adamu kaumbigwa yawe
ugima,” lakini Adamu wa ikimambukizo ayo
Loho yowagwaa wanhu ugima.
46 Siyo lukuli lwa kiloho ulo lulongole, lakini
lukuli lwa kiunhu ulo lulongole.
47 Adamu wa ichanduso, kaumbigwa kwa
udongo, Adamu wa kabili kalawa kuulanga.
48 Awo weli mwiisi waigala na munhu
yaumbigwe kwa udongo, na awo wa kuulanga
waigala na heyo yalawile kuulanga.
49 Kamba vija vituigalile na heyo yaumbigwe
kwa udongo, vivo vonda tuigale na heyo yalawile
kuulanga.

50 Ndugu zangu, nolonda mujuwe kamba,
kija kili na lukuli na damu hakidaha kuwa na
fungu Muundewa wa Mulungu, na kija kinangika
chaduhu fungu da kija kileka kunangika.

51 Tegelezeni, nowalongeleni mbuli ifisigwe.
Wose hatufa bule, lakini wose togaluka.
52 Yolawilila kwa kusinhukiza, himahima
kubanza siso vidibwenza. Mhalati ya
ikimambukizo yahalila, wanhu wafile
wozilibuka, wose togaluka, avo hatufa kabili.
53 Ng'huli zetu zifa na kunangika, zogaluka
kuwa ng'huli zileka kufa hebu kunangika.
54 Avo yahalawilila vino, lukuli lunangika lo-
galuka sekelunangike na kija kifa honda kife, aho
golawilila Maandiko Gang'alile galongile, “Ifa ihu-
migwa na kuhuma kuvika!”

55 “Ifa, kuhuma kwako kwa kwahi?
Ifa, udahi wako wa kulumiza wa kwahi?”

56 Ifa yopata udahi wa kulumiza kulawa kwa
nzambi, na nzambi zopata udahi kulawa kwa
Malagizo.
57 Lakini tumgwee nhogolwa Mulungu yotugwaa
kuhuma kubitila Mndewa wetu Yesu Kilisito!
58 Avo, ndugu zangu woniwanogela, ganga-
maleni. Siku zose muhunganike kumsang'hanila
Mndewa, kwavija kuduhu kinhu chonda mu-
tende mwiisang'hano ya Mndewa chonda chage
bule.

16

Kusanga sente kuwataza wakilisito

1 Mwahasanga sente mbuli ya wanhu wa Mu-
lungu, nowalonda mutende kamba vija vinivilon-
gele vibumbila va wanhu wamtogole Yesu ako
Galatia.
2 Kila jumapili kila munhu kumwenu yabagule
sente, ziigale na vija vimupatile, zikeni goya, mu-
ladi vondanize sekemulonde kusanga sente.
3 Vondanize, nowagwaa baluwa na nhunza
zenu waja muwasagule na nowatuma wachole
Yelusalemu.
4 Kamba yofaya naniye nichole, aho wodaha
kuchola na niye.

Mbuli zoyogesa Paulo kusang'hana

5 Nahabitila mwiisi ya Makedonia, nokwiza
kuwalola, kwavija nogesa kubitila Makedonia.
6 Sengine nokala na mweye kipindi kidodo,
hebu sengine nodaha kukala na mweye kipindi
chose cha kihuhwe, avo modaha kunitaza nigen-
delele na mwanza wangu kokose konda nichole.

7 Mndewa yahalonda, nokwiza kumwenu
kukala ng'hani, kubanza kwima aho kwa kipindi
kidodo.
8 Nokala hano kudibuga da Efeso mbaka siku ya
Pentekosite.
9 Kwavija nivuguliligwa lwivi mkulu mbuli ya
sang'hano yangu, hamoja hana wanhu bwando
wondema.
10 Timoseo yaheza, mbokeleni goya, kwavija
kotenda sang'hano ya Mndewa, kamba niye.
11 Munhu yoyose sekeyamwehule, lakini mum-
taze yagendelele goya na mwanza wake, mu-
ladi yabwele kumwangu, kwavija niye nombeta
hamoja na ndugu zangu.
12 Avo, kwa mbuli ya ndugu yetu Apolo, baho
kwa baho nimnanahiza yeze kumwenu hamoja
na wanhu wayagwe wamtogole Yesu, lakini
halonda bule kwiza sambi bule, avo yahadahika
kokwiza.

Mbuli za kimambukizo

13 Kaleni meso, gangamaleni mditamanilo,
muwe magalu na weli na nguvu.
14 Sang'hano zenu zose muzitende kwa uno-
gelwa.
15 Ndugu zangu, mojuwa kuwa Sitefana na
wanhu wa lubuga lwake wakala wa ichanduso
kumtogola Yesu mwiisi ya Akaya. Watenda vi-
wadahile kuwasang'hanila wanhu wa Mulungu.
Ndugu zangu, nowapula,
16 wategelezeni wanhu kamba wano, na munhu
yoyose iyagwe yosang'hana hamoja na wao.
17 Nodeng'helela ng'hani kwavija Sitefana, Foli-
tunata na Akaiko wavika hano. Kukala kwao

hano, ni kamba wasola hanhu ha kukala na mweye.
18 Wautenda moyo wangu usamhuke ng'hani, kamba viwawatendile mweye musamhuke. Wategelezeni wanhu kamba wao.
19 Vibumbila va wanhu wamtogole Yesu mwiisi ya Asiya kwa kuilumba na Kilisito vowalamuseni ng'hani. Akula na Pilisila na wanhu wa Mulungu weli mzing'anda zao, womulamuseni kwa twaga da Mndewa.
20 Wanhu wose hano wamtogole Yesu womulamuseni.

Muilamuse kwa nzila ilagusa moinogela.
21 Niye Paulo nowalamusa, nokwandika kwa makono gangu mwenyego.
22 Munhu yoyose hamnogela Mndewa, yaduiligwe na Mulungu!

Mndewa wetu izo!
23 Ng'hekewa ya Mndewa Yesu ikale hamoja na mweye.
24 Nowanogela mose kwa kuilumba na Yesu Kilisito.

Lagano da Sambi kwa Wanhu Wose
The New Testament in Kutu, 2014

copyright © 2014 Pioneer Bible Translators and The Word for the World

Language: (Kutu)

Contributor: Pioneer Bible Translators

The New Testament in Kutu

This translation, published by Pioneer Bible Translators and The Word for the World, was published in 2014.

If you are interested in obtaining a printed copy, please contact www.pioneerbible.org.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

- You include the above copyright and source information.
- If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.
- If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-05-06

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 6 May 2025 from source files dated 6 May 2025

d1e1c737-3fba-57bf-b568-24ce20fef5c5